

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: Sociologija naselja		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Seminar: 5 Praksa: 20 Samostalni rad studenata: 40		
Učesnici u nastavi	Prof. dr. Mirza Emirhafizović mirza.emirhafizovic@fpn.unsa.ba		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje s teorijskim koncepcijama relevantnim za proučavanje fenomena koji konstituiraju sociologiju naselja; - Razumijevanje i sociološka analiza naselja kao socijalnog i prostornog organiziranja ljudskog življenja; - Afirmiranje humanističkog pristupa urbanom i ruralnom načinu života.		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Sociologija naselja kao posebna sociološka disciplina - Od grada do urbanog društva - Socijalna struktura grada - Oblici ponašanja i mišljenja u gradu; anomije u gradu - Suvremeni gradovi i perspektive urbaniteta - Ruralno društvo - Društvene promjene na selu - Transformacija socijalne strukture sela		
Ishodi učenja:	<p>Znanje - studenti će nakon uspješnog završetka nastave:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kroz studije slučaja upoznati socijalnu strukturu grada i sela; - razumjeti procese koji dominantno određuju urbani razvoj; - usvojiti znanje o međuovisnosti, ali i o antagonizmima koji karakteriziraju odnos sela i grada. <p>Vještine - studenti će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stečeno znanje predstavlja temelj za istraživanje spektra fenomena i procesa povezanih s ruralno-urbanom dihotomijom (transformacija ruralnog načina života kao posljedica prodora vrednota urbanog		

	<p>življenja na selo, deagrarizacija, ruralni egzodus, urbanizacija, ruralizacija grada itd.)</p> <p>Kompetencije - studenti će biti u stanju problemski pristupiti istraživanju naselja.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>ex katedra 40 %</p> <p>grupne prezentacije 25 %</p> <p>vježbe 30 %</p> <p>seminari 5 %</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	<p>Aktivnost u nastavi 5 % (0-5 bodova)</p> <p>Prezentacija istraživačkog rada 15 % (0-15 bodova)</p> <p>Prvi parcijalni ispit – pisani 15 % (0-15 bodova)</p> <p>Drugi parcijalni ispit – pisani 15 % (0-15 bodova)</p> <p>Završni/popravni ispit - pisani 50 % (0-50 bodova)</p>
	<p><i>Polaganju završnog/popravnog ispita mogu pristupiti redovni studenti samo ako su do završetka nastave imali prezentaciju istraživačkog rada.</i></p>
Literatura²:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> Musabegović, Nijaz (1997) <i>Ruralno-urbani antagonizmi i moderni svijet</i>. Sarajevo: FEB. (odabrana poglavlja) Kostić, Cvetko (1973) <i>Sociologija grada</i>. Beograd: Centar za analizu i projektovanje prostornih sistema. (odabrana poglavlja) Šuvar, Stipe (1988) <i>Sociologija sela II i II</i>. Zagreb: Školska knjiga. (odabrana poglavlja) Hodžić, Alija (2006) <i>Selo kao izbor?</i> Zagreb: Institut za društvena istraživanja. (odabrana poglavlja) Čamo, Merima (2016) <i>Sociologija urbaniteta</i>. Sarajevo: Vlastita naklada. (odabrana poglavlja) Kovačević, Leonardo et al. (ur.) (2008) <i>OPERACIJA GRAD -priručnik za život u neoliberalnoj stvarnosti</i>. Zagreb: Savezza centar za nezavisnu kulturu i mlade; Multimedijalni institut; Platforma 9,81 - Institut za istraživanja u arhitekturi; BLOK - Lokalna baza za osvježavanje kulture;SU Klubtura / Clubture. Jadžić, Miloš (2011) "Prostor, urbanizam, politika u postsocijalističkom gradu." str. 116–131. u: <i>Izgubljeno utranziciji: Krićka analiza procesa društvene transformacije</i>. VESELINOVIĆ, A., ATANCKOVIĆ, P. iKLARIĆ, Ž. Beograd: Rosa Luxemburg Stiftung.

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

8. Backović, Vera (2018) *Džentrifikacija kao socioprostornifenomen savremenog grada*. Beograd: Čigoja štampa. (odabrana poglavlja)
9. Puljiz, Vlado (1972) Agrarni eksodus i suprotnosti selo-grad. *Sociologija i prostor: časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja*. 35-36
10. Gottdiener, Mark, Hutchison, Ray (2011) *The New Urban Sociology: Fourth Edition*. Boulder: Westview Press.

Dopunska:

11. Hillyard, Sam (2007) *The Sociology of Rural Life*. Oxford, New York: Berg.
12. Mendras, Henri (1986) *Seljačka društva*. Zagreb: Globus.
13. Bounds, Michael (2004) *Urban Social Theory: City, Self, and Society*. Melbourne, AU: Oxford University Press.
14. Lefebvre, Henri (1974) *Urbana revolucija*. Beograd: Nolit.
15. Mamford, Luis (2006) *Grad u istoriji*. Beograd: Book&Marso.
16. Mamford, Luis (2010) *Kultura gradova*. Novi Sad: Mediterran Publishing
17. Supek, Rudi (1987) *Grad po mjeri čovjeka*. Zagreb: Naprijed.
18. Čaldarović, Ognjen (1985) *Urbana sociologija*. Zagreb: Globus.
19. Vujović, Sreten, Petrović, Mina (priredili) (2005) *Urbana sociologija*. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
20. Donia, Robert J. (2006) *Sarajevo: Biografija grada*. Sarajevo: Institut za istoriju

**IZVEDBENI PLAN PREDAVANJA I
VJEŽBI**

Radna sedmica	Datum i sat	Naziv tematske cjeline	Plan vježbi	Datum i sat
1.	28.2.2024.	<i>Uvod u predmet, predavljanje sadržaja predmetnog syllabusa</i>	/	/
2.	6.3.2024. 12.00-14.30	Gradovi u vremenu i prostoru -ka urbanom društvu Nastanak i razvoj znanstvene discipline	Terensko istraživanje – priprema prezentacije	6.3.2024. 14.30-16.00

3.	13.3.2024. 12.00-14.30	Čikaška sociološka škola Socijalna struktura grada	Terensko istraživanje – priprema prezentacije	13.3.2024. 14.30-16.00
4.	20.3.2024. 12.00-14.30	Oblici ponašanja i mišljenja u gradu Odrednice urbaniteta Grad kroz prizmu sedme umjetnosti: prikaz urbaniteta u odabranim filmskim ostvarenjima (J. Rivette; E. Rohmer; C. Chabrol; J-L. Godard; P. Almodovar; N. Moretti...)	Terensko istraživanje – priprema prezentacije	20.3.2024. 14.30-16.00
5.	27.3.2024. 12.00-14.30	Anomije u gradskim naseljima: -uzroci anomičnih ponašanja; -oblici anomija	Prezentacije seminarских radova s diskusijom	27.3.2024. 14.30-16.00
6.	3.4,2024. 12.00-14.30	ONLINE NASTAVA Suvremeni teorijski pogledi na grad u kontekstu globalnih tendencija – sociološka perspektiva Postindustrijski grad (istraživanja S. Sassen)	Terensko istraživanje – priprema prezentacije	3.4.2024. 14.30-16.00
7.	10.4.2024.	NND - nenastavni dan	/	/
8.	17.4.2024. 12.00-14.30	Značajnije sociološke teorijske koncepcije o odnosu sela i grada: - seljaštvo i društvene promjene - selo i globalno društvo - agrarno pitanje.	Prezentacije s diskusijom	17.4.2024. 14.30-16.00
9.	24.4.2024. u 12:00	Polusemestrani ispit – prvi parcijalni ispit Nastavne jedinice 2-6 Nadoknada nastave nakon ispita (u 13h)	/	/
10.	1.5.2024.	Neradni dan – Međunarodni praznik rada		
11.	8.5.2024.	Društvene promjene na relaciji selo-grad nakon IIsvjetskog rata Transformacija socijalne strukture sela	Prezentacije s diskusijom	8.5.2024. 14.30-16.00

		-deagrarizacija, ruralni egzodus i deruralizacija -posljedice ruralnog egzodusana selo i grad -preobražaj bića seljaštva. Obrasci ponašanja i mišljenja na selu		
12.	15.5.2024. 12.00-14.30	Mogućnosti prevazilaženja suprotnosti selo – grad <i>Urbicid kao sociološki izraz ruralno-urbanog antagonizma</i>	Prezentacije s diskusijom	15.5.2024. 14.30.-16.00
13.	22.5.2024. u 12:00	Drugi parcijalni ispit -pisana provjera znanja Nadoknada nastave nakon ispita (u 13h) Razvoj bh. gradova poslije Drugog svjetskog rada	Dokumentarni prilog o urbanom razvoju Sarajeva	22.5.2024. 14.30.-16.00
14.	29.5.2024. 12.00-14.30	Postsocijalistički grad (socioprostorni fenomeni) Bh. gradovi u postsocijalističkom periodu	Prezentacije s diskusijom	29.5.2024. 14.30-16.00
15.	5.6.2024. 12.00-14.30	ONLINE NASTAVA Rekapitulacija gradiva prije završnog ispita		5.6.2024. 14.30-16.00
		ZAVRŠNI ISPIT		

